

16.10.2024

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain muuttamisesta VN/25273/2024**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023) muuttamisesta. Kyseisellä lailla säädettäisiin tilapäisesti yksityisten elinkeinonharjoittajien ja muiden verrattavassa asemassa olevien pienten palveluntuottajien mahdollisuudesta aloittaa toimintansa tai toteuttaa jo rekisteröityyn toimintaan olennainen muutos ennen lain mukaista rekisteröintipäätöstä. Lisäksi lykättäisiin palveluntuottajien ja palveluyksiköiden rekisteröintiä koskevien säännösten voimaantuloa julkisten palveluntuottajien osalta.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta tuli voimaan 1.1.2024. Laissa säädetään yhtenäisestä sekä julkisia että yksityisiä palveluntuottajia koskevasta rekisteröintimenettelystä riippumatta palveluntuottajan oikeudellisesta muodosta. Rekisteröinti on edellytys sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamiselle. Palveluntuottajat ja niiden palveluyksiköt tallennetaan sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran ylläpitämään valtakunnalliseen palveluntuottajien rekisteriin (Soteri).

Vaikka Soteri-rekisteriä, hakemuskäsittelyä ja asiakasohjausta on kehitetty ja hakemusten käsittelyyn on ohjattu lisävoimavaroja, hakemuskäsittely on edelleen ruuhkautunut ja käsittelyajat ovat pitkiä. Käsittelyaika on olennainen ja jatkuva pitkittyminen on vaarantanut palveluntuottajien oikeuden saada hakemuksensa käsitellyksi ilman aiheetonta viivytystä ja hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Tämän on katsottu myös vaikuttavan kansalaisten oikeuteen saada riittäviä sosiaali- ja terveyspalveluita.

Lainsäädäntötoimenpiteet on katsottu tarpeelliseksi henkilöstön ja palveluiden saatavuuden turvaamiseksi sekä hakemuskäsittelyn vakiinnuttamiseksi. Lakiluonnos on valmisteltu ministeriössä kiireellisesti ja suositeltua lyhyempää lausuntoaikaa on pidetty perusteltuna, jotta esitys saataisiin mahdollisimman pian eduskunnan käsiteltäväksi. Lyhyempää lausuntoaikaa puoltaa myös se, että esitysluonnos on varsin rajattu ja sen valmistelusta on järjestetty perusvalmisteluvaiheessa keskeisten asiaan osallisten kuuleminen. Osallistumismahdollisuuksien turvaamiseksi lausunkierroksen jakelu on kuitenkin laaja ja ministeriö tiedottaa aktiivisesti esitysluonnoksen sisällöstä sekä lausunnon antamisen mahdollisuudesta.

Esityksen tavoitteena on turvata henkilöstön ja palveluiden saatavuutta sekä mahdollistaa elinkeinon harjoittaminen pienimuotoisessa palvelutuotannossa rekisteröintimenettelyn kestäessä. Julkisten palveluntuottajien rekisteröintivelvoitteen lykkäämisen tavoitteena on mahdollistaa rekisteröintimenettelyn kehittäminen ja vakiinnuttaminen, ottaen huomioon, että hakemusten käsittely on tarkoitus siirtyä vuoden 2026 alussa uudelle valtakunnalliselle Lupa- ja valvontavirastolle.

16.10.2024

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää lausuntopyyntöä. Alla on vastauksemme Lausuntopalvelussa.

Kommentit 5 §:ään esitetyistä muutoksista

LPY kannattaa esitettyä pykälän muutosta, joka mahdollistaa yksityisille ammatinharjoittajille ja heihin verrattaville yhden henkilön yrityksille toiminnan aloittamisen tai toiminnan muuttamisen heti rekisteröintihakemuksen tekemisen jälkeen ennen varsinaista rekisteröintipäätöstä.

Yhdistys esittää, että lakimuutoksen mahdollistaessa ammatinharjoittajille ja heihin verrattaville toiminnan aloittamisen ennen rekisteröintipäätöstä on rekisteröintihakemusten käsittelyjärjestystä muutettava seuraavalla tavalla: lupaviranomaisten on käsiteltävä ensisijaisesti niiden palveluntuottajien hakemuksia, joilta edellytetään rekisteröintipäätöstä ennen toiminnan aloittamista. Edellä mainittu tarkoittaa sitä, että nyt käytössä olevasta hakemusjärjestyksessä tapahtuvasta käsittelystä luovutaan.

Kommentit valvontalain 52 ja 56 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

LPY pitää tarkoituksenmukaisena esitettyä julkisten palveluntuottajien ja palveluyksiköiden rekisteröinnin siirtämistä eteenpäin kahdella vuodella eli vuoden 2028 alkuun. Yhdistyksen mielestä määräajan siirtäminen on tarpeen rekisteröintimenettelyn jatkokehittämisen ja vakiinnuttamisen turvaamiseksi ja mahdollisen uudelleen ruuhkautumisen ennaltaehkäisemiseksi hakemuskäsittelyn siirtyessä vuoden 2026 alussa uudelle valtakunnalliselle Lupa- ja valvontavirastolle.

Sen sijaan yhdistys pitää erikoisena sitä, että julkisen sektorin palveluntuottajien tiedot tallennetaan Soteri-rekisteriin maksutta vuoden 2030 loppuun asti. Tarkoittaako tämä samalla sitä, että julkisen sektorin palveluntuottajilta ei peritä valvontamaksuja kyseisenä aikana? Vaarana on silloin se, että yksityisen sektorin palveluntuottajat rahoittavat myös julkisen sektorin toimijoiden rekisteröinnistä ja valvonnasta lupaviranomaiselle aiheutuvat kustannukset vuoden 2030 loppuun asti.

Kommentinne esityksen vaikutuksista

Lakimuutos helpottaa toiminnan käynnistämistä ammatinharjoittajilla ja heihin verrattavilla yhden henkilön yrityksillä ja sitä kautta parantaa sote-palveluiden saatavuutta.

Muut huomiot lainvalmisteluun

LPY kannustaa lupaviranomaisia etsimään ja ottamaan käyttöön toimintatapoja rekisteröintien käsittelyaikojen lyhentämiseksi. Rekisteröintien nopeuttaminen käsittelyprosesseja virtaviivaistamalla on kaikkien osapuolten etu. Lisäksi yhdistys pitää tärkeänä, että kaikki lupaviranomaiset tulkitsevat rekisteröinnin edellytykset samalla tavalla.

Lainsäädännön ja toimintatapojen olisi mahdollistettava priorisointi rekisteröintihakemusten käsittelyssä: ensimmäiset rekisteröintihakemukset ja jo toimivien yritysten muutoshakemukset pitäisi voida eriyttää toisistaan.

Yhdistys muistuttaa, että jo rekisteröityneiden perustiedot on tarkastettu ja hyväksytty. Hakemuksessa on usein kyse toiminnan pienimuotoisesta laajentumisesta, henkilöstön vaihtumisesta,

16.10.2024

osoitteen muuttumisesta tai muusta vastaavasta, eikä todellista riskiä tällöin esimerkiksi potilasturvallisuuden vaarantumisesta ole olemassa. Nämä muutosrekisteröinnit voisi käsitellä hyvinkin nopeasti ja sallia siten toiminnan jatkaminen.

Tavoitteeksi tulee asettaa, että rekisteröintimenettely kestää korkeintaan 30 vuorokautta.

LPY toivoo, että lakimuutos saadaan voimaan mahdollisimman nopeasti, viimeistään 1.1.2025.

Yhdistyksen mielestä valvontaprosesseja ja -työtä on tehostettava, jotta niistä aiheutuvat kustannukset eivät rasittaisi palveluntuottajia kohtuuttomasti. On muistettava, että valvonnasta aiheutuvat kustannukset kohdentuvat viime kädessä palvelun rahoittavan asiakkaan maksettavaksi.

LPY esittää, että valvontasääntelyn jatkovalmistelussa on arvioitava normien keventämisen mahdollisuuksia ja rekisteröitävien tietojen yksityiskohtaisuuden tasoa kriittisesti.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja